

Diuen que devem lleialtat a la seguretat, que és la nostra Creu Roja i ens proporcionarà unguents i benes per a les ferides i ens extirparà les idees estranyes, la granadura de vidre de la fantasia i les agulles de ganxo doblegades de la desraó que tenim encastades al pensament. A totes les portes que comuniquen amb el món han penjat avisos i llistes de mesures de seguretat que cal prendre en cas d'extrema urgència. Llamps, incomunicació a les neus de l'Antàrtida, mossegades de serp, revoltes, terratrèmols. No dormiu mai a la neu. Amagueu les estisores. No us refieu de la gent de fora. Si us perdeu en un territori desconegut calculeu l'hora pel sol i orienteu-vos a partir de les rieres que corren cap al mar. Si us ofegueu deixeu-vos rescatar sense oferir resistència. Xucleu de la ferida el verí de la serp. Si la terra s'esquerda i les xemeneies comencen a caure, correu cap a camp obert. Però per al dia de la destrucció final en què «qui guaiti per les finestres només veurà foscor» no han donat cap consigna: els carrers atapeïts de gent espantada que mira a dreta i esquerra, amaga les estisores, xucla el verí d'una ferida que no troba, calcula l'hora per la posició del sol al cel quan el sol s'ha fos i regalima pels caires de la foscor per anar a caure a les fosses dels mars evaporats.

Fins que no arribi el dia, ¿com podem trobar el camí dormint i en somnis i protegir-nos de la perillosa realitat dels llampecs les serps el trànsit els microbis les revoltes els terratrèmols el torb i la brutícia quan els polls ens travessen el pensament reptant com enigmes? De pressa, ¿on és el déu de la Creu Roja amb els unguents i el guix l'agulla i el fil i les benes netes per momificar els nostres somnis purulents? La seguretat per damunt de tot.

Escriuré sobre el temps de perill. Van ingressar-me al sanatori perquè al banc de gel es va obrir una gran esquerda entre jo i l'altra gent a qui mirava i el seu món es va allunyar a la deriva per un mar de color morat on els peixos martell nedaven amb desimboltura tropical al costat de les foques i els ossos polars. Vaig quedar sola al gel. Va venir el torb i em va deixar embalbida i jo volia estirar-me per dormir però si no ho vaig fer va ser perquè va arribar gent de fora amb estisores i bosses de roba plenes de polls i ampolles de verí amb etiquetes vermelles, i altres perills en què no m'havia fixat fins llavors —miralls, capes, passadissos, mobles, polzades quadrades, llargàries de silenci tancades amb forrellat—, mostruaris de veus llises i estampades. I la gent de fora, sense dir res, va plantar tendes circulars de tela de cotó i va acampar amb mi, i em va envoltar amb la seva mercaderia de perill.

Però m'agradava prendre barres de xocolata Caramello perquè em sentia sola. Vaig comprar-ne dotze per mig xíling. Em vaig asseure al cementiri entre els rams de crisantems ficats a l'aigua marronosa de dintre els gerros de confitura revestits de llim. Vaig voltar amunt i avall de la ciutat fosca, seguint la lluentor de les vies del tramvia que rebien i projectaven la llum dels fanals i els tramvies m'escopien de sobte espurnes per sobre el cap i, amb aquells esclats irisats, em feien tenir la sensació que mirava entre llàgrimes. Però els aparadors em parlaven, i també

la pluja, que regalimava per la part de dintre de l'aparador de la peixateria, i les moltes i falgueres de les botigues de flors, i els abrics passats de moda i els vestits jaqueta senzills i amb massa caient que duïen els vells maniquins de guix de les botigues barates que no es podien permetre il·luminar els aparadors i posaven tot el gènere atapeït amb grans cartells d'oferta amb el text de color vermell. Tots parlaven. Deien: Compte amb les rebaixes, Compte amb els descomptes. Compte amb el trànsit i els microbis; si et trobes un mocador tingue'l agafat amb les puntes del dit gros i l'índex fins que algú el reclami. Si tens congestió pulmonar respira benjuí. No t'asseguis a la tassa d'uns lavabos públics. Perill. Cables elèctrics suspesos.

Encara no estava civilitzada, i bescanviava la granadura de vidre de la meua fantasia per la seguretat.

Treballava de mestra. El director em va seguir a casa i va dividir la cara i el cos en tres per amenaçar-me amb una triple amenaça, de manera que em seguien tres directors, un a cada banda i un darrere. Un parell de vegades em vaig tombar cohibida per dir: Vol una estrella per bona conducta? A l'habitació em passava tota la nit retallant estrelles d'uns fulls daurats, enganxant-les a la paret i a la porta del vestidor de la dispesera i al cap la cara i els ulls del sofà de molles, fins que l'habitació va quedar tota empaperada d'estrelles, moblada com una nit íntima, com un sortilegi contra els tres directors que em feien prendre te cada matí a la sala de mestres en bona harmonia i caminaven de puntetes amb sabatilles de tennis per la vora de la platabanda de clavells moros deixant anar consells, suggeriments i tòpics mordaços. Amb els meus suborns per bona conducta em vaig imaginar que els mantenia units amb farina i aigua en una galàxia de beneplàcits de paper, quan el que feia en realitat era concedir-me a mi i prou totes les gratificacions, garanties,

mesures de seguretat i pòlisses d'assegurances, però només jo era la dolenta, només jo era qui havien vist i sentit, qui havia parlat abans que se li adrecessin, qui havia comprat galetes cares sense que se l'hi digués i ho havia apuntat al compte.

La meva habitació feia pudor de compreses. Com que no sabia on posar-les les amagava al calaix del tocador de noguera de la dispesera, al calaix de dalt, al calaix del mig i al calaix de baix; tot feia tuf de sang seca, de menjar fet malbé caigut de les lleixes d'una llar interior que no tenia inquilins ni mobles ni esperances de ser llogada mai.

El director va fer esbategar les ales; tenia un nom com d'ocell de mal averany que li donava poder sobre els morts, per poder escurar els ossos dels qui reposen al desert.

Vaig empassar-me un riu d'estrelles; no va ser difícil; vaig dormir un son de feina ben feta i conducta excel·lent.

Segurament hauria pogut capbussar-me en el mar morat i travessar-lo nedant per anar a trobar la gent del món que anava a la deriva; però vaig pensar: «La seguretat per damunt de tot», «Mira a la dreta» i «Mira a l'esquerra». Les multituds que s'allunyaven feien onejar els mocadors bruts amb compte, subjectant-los amb la punta del dit gros i l'índex. Quina prevenció! Quan esternudaven es tapaven el nas i la boca, però tenien els peus descalços i gelats, i vaig pensar que no devien tenir diners per comprar-se sabates o mitges, i, com que no volia córrer el perill de la misèria, em vaig quedar al meu banc de gel, mirant amb compte a dreta i esquerra, atenta al trànsit esgarrifós del solitari desert polar; fins que un home de cabells com un fil d'or va dir:

—Necessites descansar de crisantems i cementiris i vies paral·leles de tramvia que corren cap al mar. Necessites escapar-te de la sorra i els llobins i els vestidors i les tanques. La senyora

Hogg t'ajudarà. La senyora Hogg, la fardassa de Berkshire que li van treure el goll i li veus un riu de nata sortint-li del forat que li ha quedat al coll i li sents un xiulet de satisfacció quan respira.

—T'has equivocat —va dir la senyora Hogg de puntetes amb el cap aixecat enlaire—. Sí que tinc un bigoti de color panotxa, però no m'ha sortit mai cap riu de nata del forat del coll. I ara digue'm la diferència entre geografia, electricitat, ser un gallina, un infant que ha nascut sense enteniment i baveja dintre d'una estructura de fusta de color vermell en un pati de ciment, i el plany de Guideri i Arvirag:

No has de tenir ja por de la calor del sol,
ni de les ràfegues furioses de l'hivern [...].
No et farà cap dany cap exorcista.
No t'embruixarà cap malefici.
Cap ànima en pena et voldrà mal.
No es complirà en tu cap mal auspici.

A mi em va fer por la senyora Hogg. No sabia veure-hi cap diferència. Li vaig dir, alçant la veu:

Boig ahir, boig avui,
cuida't de tu que jo em cuido de mi.

¿De què es cuida un boig? ¿De què es cuida un boig sense remei a Cliffhaven, on el tren para vint minuts per deixar i carregar les saques del correu i per oferir als passatgers una vista dels bojós que s'hi apleguen per badar?

¿Es pot saber quina hora és ara? L'eixelebrada i marejadora campana de l'escola pica de cap contra el batall; ¿arribo a l'escola puntual? La flor del cirerer apunta entre les fulles llustroses,

els conillets d'úvula vellutada estan florits, el vent passa la pinta del sol per la renglera de pollancre verds i esvelts que hi ha al talús de sobre mateix del camí. Des de la finestra els veig. ¿Com és que som al pic de l'hivern, doncs? I ¿com és que les finestres tot just s'obren un pam de baix i de dalt, i hi ha gent d'uniforme vermell que tanca les portes i du un feix de claus subjecte al cinturó amb una corda de nusos que amaga dintre d'una butxaca fonda com una bossa marsupial? ¿Ja ha passat l'hora de berenar? Claror morada, camèlies grogues, els infants del carrer jugant a la xarranca a beisbol i a bales fins que la foscor absorbent acaba xuclant fins i tot el color de les camèlies grogues!

Posaré mitjons calents de llana als peus de la gent de l'altre món; però somio i no em desperto, i caic pel caire de la foscor i m'hi quedo agafada amb dos dits que la gran irrealitat em trepitja mentre balla.

L'única cosa que em quedava era plorar. Vaig cridar perquè la neu es fongués i els totpoderosos regidors vinguessin a arrencar els cartells d'ofertes, i no vaig arribar a respondre a la senyora Hogg quina diferència hi havia perquè només percebia la semblança que s'anava creant; la diferència es va marcir i es va desfer en l'aire i hi va deixar el fruit de la semblança, tal com l'ament deixa a la vista l'avellana.